

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

V. Schreiben des Bischofs Anselm von Havelberg an den Abt Wibald von Corvey, seinen Freund, über die damalige Lage des Bisthumes und Domcapitels zu Havelberg, etwa vom Jahr 1151.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

ut ablata cum integritate restituant. Alioquin infra duos menses, postquam praesentia scripta susceperis, de ipsis canonicam justitiam facias.

Eugenius Episcopus, Servus servorum Dei, Reinhero Havelbergenfi Canonico sal. et ap. ben. Dilecti filii nostri, Wilbaldi, et monachorum Corbejenfium quaerelam accepimus, quod in villa Croppensteden XX. mansos sibi injuste et violenter abstuleris. Quia igitur ecclesiasticorum bonorum inuafores quanta sint animadversione cogendi, tibi non credimus esse incognitum, per apostolica tibi scripta praecipiendo mandamus, quatenus et praedictos mansos, quos invalisti, et alia exinde ablata cum integritate restituas. Quod si contemtor exstiteris, scire te volumus, quia sine gravi vindicta non praeteribimus, si iteratus clamor super injuria praedicta ad nos pervenerit.

Nach Martene et Durand Collect. amplif. II, 212 und Buchholz Geschichte der Churmark Brandenburg I, 414. 415.

V. Schreiben des Bischofs Anselm von Havelberg an den Abt Wibald von Corbey, seinen Freund, über die damalige Lage des Bisthums und Domcapitels zu Havelberg, etwa vom Jahre 1151.

Wibaldo, Venerabili Abbati, carissimo sibi, Anselmus, pauper Christi, orationes quotidianas et obsequium quotidie paratum. Carissime, scripsisti mihi familiariter et breviter, sed mihi multa de te et de me scire volenti, pauca non sufficiunt. Utinam per triduum saltem simul sederemus, et in medio nostrorum noster Cancellarius federet, ut mutua colloctione in omnium nostrum notitiam veniret, quod singuli intra se clausum tenerent. Ego quidem iterum jam in alveum cordis mei regressus sum, nec sponte mea de caetero adeo supereffluere disposui, ut ad instar torrentis lutum colligam, quo involvar, et coenulentam turbationem, quam saepe passus sum, iterum patiar. Quid enim mihi inter molentes, licet alter interdum assumatur, ubi continuus et infinitus est circuitus? quid mihi in agro, ubi licet assumatur, tamen vix unquam deest sol urens et aestus percutionis, seu alia quaevis tentationis intemperies? Quinimo in lectulo quiescam, ubi licet alter interdum relinquatur, tamen alter, nequaquam tot tentationibus expositus, frequentius assumitur. In praesepio meo Havelberg, pauper Christi, cum fratribus meis pauperibus Christi maneo, ubi alii turrim fortitudinis aedificant, a facie inimici, alii sunt in excubiis, ad defendendum contra insultus paganorum, alii divinis obsequiis mancipati quotidie martyrium expectant, alii animas suas, Deo reddendas, jejuniis et orationibus purificant, alii lectionibus vacantes, et sanctis meditationibus insistentes, et sanctorum vitam et exempla imitantes, se ipsos exercitant; at omnes nudi et pauperes nudum ac pauperem Christum, quantum possumus, sequimur. Satis lufimus, de reliquo res seria agatur. Christus in praesepio, Christus in praetorio, aliter ibi, aliter ibi. Ibi, id est in praesepio jacenti angeli laudantes concinuerunt, ibi, id est in praetorio ante principes stanti, acclamaverunt Judaei, crucifigatur, crucifigatur. O sigillum divinae scripturae quis mihi aperiet? quis, inquam, nisi agnus, qui occisus est ab origine mundi? Crede mihi, frater carissime, melius et tutius est cum Christo jacere in praesepio, et vagire miserias conditionis humanae, stella nova desuper lucescente, angelis gloriam concinentibus, regibus diversa munerum exenia offerentibus, quam stare in praetorio iridentibus militibus, flagellantibus, conspuentibus, alapis verborum cedentibus, coronam spineam, vere spineam, vere aridam, vere fuoco aeternae vitae carentem, vere spineam pungitivam, aculeos detractionis post laudes habentem plectentibus, sole contemplationis divinae obscurato, terra cor-

poris tremiscente, petra fidei scissa, velo templi diviso. Crede mihi, frater carissime, tutius est in praesepio, quam in praetorio. Ibi consolationes, hic terrores. Sufficit: dum enim scribo, et longiorem epistolam facere volo, nuntius Moguntini Archiepiscopi supervenit, et datis literis, factaque verborum legatione, eadem hora discessum paravit, et hanc epistolam succidere me coegit, quia nuntium meum statim cum eo mittere me oportuit. Dominum meum ac tuum Augustum humillimum, dum circa ipsum es, diligenter custodi, et quia Deus fidelem te et sapientem fecit, fac quod potes ac scis, quantum tibi permittitur. Saluta Cancellarium nostrum ex Anselmo tuo et suo.

Nach Buchholz Geschichte der Churmark Brandenburg Th. I, Urk. Anh. S. 420 und Martene et Durand Collect. amplif. II, 419.

VI. Pabst Adrian IV. bestätigt das Kloster Jericho, im Jahre 1159.

Adrianus Episcopus servus servorum dei dilectis filiis Isfrido preposito Jherichontine ecclesie eiusque fratribus tam presentibus quam futuris canonicam vitam professis in perpetuum. Justis religiosorum desideriis consentire ac rationabilibus eorum petitionibus clementer annuere apostolice sedis, cui largente domino deseruimus, auctoritas et fraterne charitatis unitas nos hortatur. Quocirca dilecti in domino filii vestris justis postulacionibus clementer annuimus et prefatam ecclesiam, in qua diuino mancipati estis obsequio, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus et presentis scripti privilegio communiuimus, imprimis siquidem statuentes, ut ordo Canonicus, qui secundum domini et beati Augustini regulam et fratrum premonstratensium institucione in eodem loco noscitur institutus, perpetuis ibidem temporibus inuiolabiliter conseruetur. Preterea quascunque possessiones, quecunque bona eadem ecclesia in presentiarum iuste et canonicè possidet aut in futurum concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium seu aliis iustis modis deo propicio poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus exprimenda vocabulis: fundum, in quo prefata ecclesia sita est cum omnibus pertinenciis suis, que Harthwicus tunc prepositus, nunc Bremensis Archiepiscopus, assentiente matre sua Richarde Comitissa, de patrimonio suo cum tribus villis scilicet Wulkow, Wulkow et Nitzentorp, que alio nomine Gardekin vocatur, devotionis intuitu vobis contulit, duos mansos ad luminaria ejusdem ecclesie in Ericksehleue, de quibus census XXV solidorum annuatim vobis soluitur, Curdtem de Burwardo Kobelitz, que et Marienburgk dicitur, intra vallum antiquum sitam cum stagno et villa, que similiter Cabelitz vocatur cum decimis et uniuersis utilitatibus, decimam ville Jerchow, decimas villarum Wulkow scilicet et Wulkow et Netzentorp, parrochiam quoque ecclesiam ville Jerchow cum pertinenciis suis, proventum quoque omnium decimarum ad jus diocesani Episcopi pertinentium, quas ipse diocesanus Episcopus de terris cultis et incultis ad proprietatem vestram iustis modis provenientebus vobis rationabiliter contulit, sicut in scripto ipsius exinde facto noscitur contineri, Auctoritate vobis apostolica confirmamus. Statuimus ecclesiam (eciam?) ut nullus aduocatus in ecclesia vestra ulatenus ordinetur, nisi quem fratres communi consensu prouiderunt eligendum, Archipresbiterum quoque totius territorii, cujus terminus est ab occidente flumen Albis, ab oriente flumen Hauela, a meridie strumen fluuius, a septentrione Burchwardium Klitzen ultimus finis, a bone memorie Anselmo Havelbergenfi Episcopo vobis concessus est, a vestra ecclesia decernimus perpetuo destineri. Liceat autem vobis clericos vel laicos liberos et absolutos in ecclesia vestra recipere et eos sine contra-